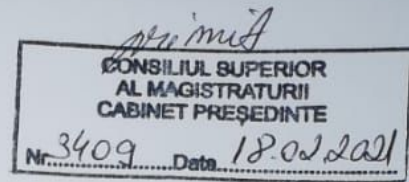

ROMÂNIA

[Handwritten signature]

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)*

Calea Plevnei, nr. 141B, sector 6, cod poștal 060011
Tel: 021-311.69.15
Fax: 021-311.69.01
Website: www.csm1909.ro

CABINET MEMBRU C.S.M.

Judecător Evelina OPRINA

Nr. 3409 / 18.02.2021

DOMNULUI JUDECĂTOR BOGDAN-MIHAI MATEESCU,

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Subsemnatele, judecător Gabriela Baltag și Evelina Oprina, membri aleși CSM, alăturat depunem **OPINIA CONCURENTĂ LA AVIZUL NEGATIV REFERITOR LA PROIECTUL DE LEGE PRIVIND DESFIINȚAREA SECȚIEI PENTRU INVESTIGAREA INFRAȚIUNILOR DIN JUSTIȚIE.**

Precizăm că avizul negativ conținut de HCSM nr. 23/2021 cuprinde și votul subsemnatelor, însă argumentarea votului nostru nu se regăsește în motivarea avizului publicat în seara zilei de 11 februarie 2021 și la a cărei redactare nu am participat, nefiind consultate în acest sens.

Opinia concurentă pe care o atașăm conține motive susținute de mai mulți membri în ședința Plenului CSM din 11 februarie 2021 în sprijinul avizării negative a proiectului de lege privind desființarea Secției pentru Investigarea Infraționiilor din Justiție.

Vă solicităm ca prezenta opinie concurentă:

- să fie atașată avizului negativ;
- să urmeze aceleași etape procedurale și să fie transmisă inițiatorului proiectului;
- să dispuneți de îndată publicarea acesteia pe site-ul CSM, alăturat avizului, pentru asigurarea unei forme identice de publicitate.

Vă mulțumim!

JUDECĂTOR GABRIELA BALTAG

[Handwritten signature of Gabriela Baltag]

JUDECĂTOR EVELINA OPRINA

[Handwritten signature of Evelina Oprina]

**OPINIE CONCURENTĂ LA
AVIZUL NEGATIV REFERITOR LA PROIECTUL DE LEGE PRIVIND DESFIINȚAREA SECȚIEI PENTRU
INVESTIGAREA INFRAȚIUNILOR DIN JUSTIȚIE**

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Alăturat argumentelor cuprinse în considerentele avizului negativ, înțelegem să aducem, pe calea prezentei **opinii concurente**, și următoarele motive, susținute în ședința Plenului CSM din 11 februarie 2021, în sprijinul avizării negative a proiectului de lege privind desființarea Secției pentru Investigarea Infraționilor din Justiție:

1. Sub aspectul înființării Secției pentru Investigarea Infraționilor din Justiție, la nivelul celui mai înalt parchet național, se rețin următoarele:

(i) Așa cum a decis deja Curtea Constituțională, "Secția pentru Investigarea Infraționilor din Justiție are ca scop crearea unei structuri specializate, cu un obiect determinat de investigație, și constituie o garanție legală a principiului independenței justiției, sub aspectul componentei sale individuale, independența judecătorului. Se asigură, pe această cale, o protecție adecvată a magistraților împotriva presiunilor exercitate asupra lor, împotriva abuzurilor săvârșite prin sesizări/denunțuri arbitrare și se asigură o practică unitară, la nivelul acestei structuri de parchet, cu privire la efectuarea actelor de urmărire penală pentru infraționile săvârșite de magistrați" (**Decizia nr. 33/23.01.2018, par. 141**).

Aceleași considerente sunt reluate de instanța de control constituțional și în **Decizia nr. 547/07.07.2020 (par. 48 și urm.)**.

(ii) Înființarea SIIJ a fost apreciată și de **Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) care, prin Avizul preliminar nr. 924/2018** privind propunerile de modificare a legilor justiției, a reținut că "preocuparea legiuitorului de a asigura, în contextul noii secții propuse, garanții procedurale efective magistraților vizați trebuie salutată" (**par. 84**).

Tot astfel, s-a mai reținut și că "este vorba în special de implicarea CSM în numirea procurorului șef al Secției, precum și a procurorilor din cadrul Secției, prin intermediul unui concurs de proiecte organizat de o comisie specială înființată în cadrul Consiliului. Același mecanism este preconizat și pentru revocare. Participarea plenului (i.e. judecători și procurori) este importantă întrucât Secția, deși va fi condusă de un procuror șef, va investiga atât procurori, cât și judecători (a se vedea articolele 88³ până la 88⁵ din propunerea de modificare a Legii nr.304/2004). De asemenea, indicarea cu precizie în legi a criteriilor (inclusiv cel puțin 18 ani vechime în funcția de procuror) și a condițiilor procedurale pentru selectarea celor mai buni candidați asigură câteva garanții importante de calitate și, să sperăm, de imparțialitate pentru numirile în această secție sensibilă" (**par. 85-86**).

(iii) Prin aceste statuări ale Curții Constituționale și ale Comisiei de la Veneția, se poate concluziona că Secția pentru Investigarea Infraționilor din Justiție reprezintă singura structură de parchet aflată în afara controlului politic, reprezentând, prin ea însăși, garanția pentru independența justiției.

De asemenea, din perspectiva garanțiilor pe care le reprezintă însăși Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție nu poate fi ignorat faptul că în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, anterior înființării SIIJ, funcționa Serviciul de combatere a corupției din justiție, creat într-o modalitate complet netransparentă, prin Ordinul procurorului șef al DNA nr. 10/21.01.2014, iar nu prin lege și fără garanții privind o vechimă minimă și un anumit grad profesional necesare pentru instrumentarea de cauze cu specificul unei asemenea unități de parchet. Tot astfel, accesarea procurorilor în cadrul DNA se realiza pe baza unei proceduri de interviu, fără garanții de obiectivitate și imparțialitate.

(iv) În același sens, este absolut necesară raportarea la **Hotărârea Plenului CSM nr. 225/2019 prin care s-a aprobat Raportul Inspecției Judiciare 5488/IJ/2510/DIJ/1365/DIP/2018 privind „Respectarea principiilor generale care guvernează activitatea Autorității Judecătorești în cauzele de competența Direcției Naționale Anticorupție vizând magistrați sau în legătură cu acestea”**. Prin acest raport, s-au reținut o serie de constatări factice privind modul de lucru și practicile Direcției Naționale Anticorupție în dosarele vizând magistrați (**pag. 121-122**), precum:

➤ *durata nejustificată a cercetărilor în numeroase dosare, datorată, în principal, lipsei de ritmicitate în efectuarea urmăririi penale, corelată cu perioade de inactivitate;*

➤ *încălcarea normelor de procedură privind obligația procurorului de a informa persoana interceptată/supravegheată tehnic;*

➤ *necomunicarea soluțiilor de clasare magistraților vizați de cercetări;*

➤ *inexistența ordonanțelor de începere a urmăririi penale „in rem”;*

➤ *emiterea unor ordonanțe de delegare a atribuțiilor „în alb”, respectiv efectuarea de acte de urmărire penală de organele de cercetare penală în lipsa delegării;*

➤ *redistribuirea dosarelor fără nicio motivare/justificare a măsurii;*

➤ *efectuarea unor acte specifice activității de urmărire penală de către serviciile de informații în cauzele privind magistrați;*

➤ *practica solicitării de dosare aflate în curs de judecată pe rolul diferitelor instanțe judecătorești în vederea evaluării măsurilor/soluțiilor pronunțate de judecători dintr-o posibilă perspectivă penală;*

➤ *solicitarea de preluare de cauze penale de către DNA Structura Centrală în raport de modul de soluționare de către judecător a cererii de prelungire a măsurilor de supraveghere tehnică vizând alți magistrați;*

➤ *formularea de comentarii inadecvate cu privire la soluțiile pronunțate de judecători, în acte îndeplinite/întocmite de procurori DNA;*

➤ *tehnica sesizărilor din oficiu, cu precădere împotriva judecătorilor și cercetarea lor pentru soluțiile dispuse în diferite cauze;*

➤ *soluționarea în bloc a cauzelor lăsate în nelucrare uneori chiar o perioadă foarte mare de timp, înaintea operaționalizării Secției de Investigare a Infracțiunilor din Justiție.*

„Toate împrejurările anterior descrise au cumulat și consecința de a reprezenta un factor de presiune evidentă asupra magistraților vizați de dosarele în cauză, constituindu-se, în același timp, într-o afectare severă a principiului legalității procesului penal și a prezumției de

nevinovăție, care reprezintă fundamentele unui proces penal echitabil” (HCSM nr. 225/2019, pag. 124).

“Practicile procurorilor DNA care au instrumentat cauze cu judecători în modalitățile mai jos menționate au reprezentat forme de presiune asupra acestora, cu consecințe directe în ceea ce privește îndeplinirea actului de justiție” (HCSM nr. 225/2019, pag. 125).

Raportarea în acest context la HCSM nr. 225/2019 se impune în condițiile în care consecința adoptării prezentului proiect de lege privind desființarea Secției pentru Investigarea Infraacțiunilor din Justiție vizează, în esență, schimbarea competenței de efectuare a urmăririi penale în cauze privind infraacțiuni săvârșite de magistrați, revenindu-se la soluția anterioară Legii nr. 207/2018, astfel că Direcția Națională Anticorupție va prelua competența de soluționare a unei importante categorii de cauze.

Or, în condițiile în care dezideratul acestui proiect de lege este cel menționat, nu se poate face abstracție de toate activitățile mai sus evidențiate și care au fost de natură să pună presiune pe activitatea de judecată și să afecteze dreptul părților la un proces echitabil.

2. Expunerea de motive a proiectului privind desființarea Secției pentru Investigarea Infraacțiunilor din Justiție cuprinde o serie de **motive** ce, în opinia inițiatorului, ar susține soluția de desființare SIIJ. În realitate, însă, aceste motive se circumscriu cel mult necesității unei reglementări mai articulate și complete.

(i) Motivul vizând nefuncționalitatea SIIJ (lipsa rezultatelor deosebite) nu poate fi reținut întrucât cerința esențială pentru a se putea analiza performanța Secției pentru Investigarea Infraacțiunilor din Justiție constă în asigurarea tuturor condițiilor umane, materiale, logistice pentru desfășurarea activității acesteia. Or, după cum este foarte bine cunoscut, Secția pentru Investigarea Infraacțiunilor din Justiție a fost împiedicată să-și desfășoare activitatea în deplinătatea resurselor, capacităților și capabilităților prevăzute de lege. Spre exemplu, chiar Consiliul Superior al Magistraturii a respins prin HCSM nr. 83/07.05.2020 și 84/07.05.2020 declanșarea procedurilor de concurs pentru ocuparea posturilor de conducere și de execuție din cadrul SIIJ, conduită la care s-a adăugat lipsa oricăror demersuri de asigurare a bunei funcționări a SIIJ din partea conducerii actuale a acesteia, precum și politica continuă de descurajare a potențialilor candidați pentru una dintre funcțiile acestei structuri de parchet.

Funcționând în mod efectiv cu un număr de doar 7 procurori, apreciem că rezultatele obținute relevă un procent de soluționare a dosarelor mai eficient decât cel înregistrat de DNA.

În plus, trebuie menționat că și dosarele finalizate cu soluție de clasare, iar nu doar rechizitoriile, presupun desfășurarea de activități specifice de cercetare penală și un volum de muncă uneori considerabil. Tot astfel, apreciem că scopul înființării SIIJ a constat în asigurarea unei garanții reale pentru magistrați, fără ca eventualul fenomen infraacțional din rândul magistraturii să rămână nesancționat, în ciuda afirmațiilor publice lansate la acel moment în sensul că SIIJ ar reprezenta un factor de presiune asupra magistraților. Relevăm în acest context, discursul dublu manifestat pe acest subiect în sensul că, la momentul înființării SIIJ, discuțiile din spațiul public au vizat temerile de exercitare de presiuni asupra magistraților prin întocmirea de dosare, pentru ca, ulterior, la momentul promovării prezentului proiect de lege, precum și a celorlalte, să fie invocată lipsa întocmirii de rechizitorii cu privire la magistrați.

Totodată, față de împrejurarea potrivit căreia prin proiectul de lege se propune o schimbare a competenței de efectuare a urmăririi penale în cauze privind infracțiuni săvârșite de magistrați și revenirea acesteia către Direcția Națională Anticorupție, se observă că în argumentarea Expunerii de motive nu s-a realizat nicio analiză a practicilor DNA reținute în Raportul Inspecției Judiciare și validate prin HCSM nr. 225/2019.

(ii) Motivul privind încălcarea principiului separării carierelor

Preliminar, se remarcă faptul că, deși acest aspect a fost deja tranșat de către Curtea Constituțională, inițiatorul proiectului de lege înțelege să-l reitereze, sfidând caracterul definitiv și obligatoriu al deciziilor adoptate.

Cu privire la fondul motivului, se reține că, "deși principiul separării carierelor ține de statutul celor două magistraturi, având caracter de normă generală, el nu are o consacrare constituțională, astfel că poate suporta derogări prin norme cu caracter special", statuare cuprinsă în Decizia CCR nr. 547/07.07.2020 (par. 83-84). Așadar, nu se poate discuta despre o încălcare a acestui principiu de vreme ce acesta nu are reglementare constituțională.

În plus, potrivit competenței SIIJ, aceasta urmează să instrumenteze cauze care-i privesc deopotrivă pe procurori, dar și pe judecători, astfel încât este pe deplin îndreptățită reglementarea actuală din perspectiva necesității asigurării independenței justiției asigurată prin intermediul independenței judecătorilor, singurii care înfăptuiesc actul de justiție, conform art. 124 și art. 126 din Constituția României.

Prezența în comisia de concurs pentru recrutarea procurorilor cu funcții de conducere și de execuție din cadrul SIIJ a unui număr mai mare de judecători membri CSM, față de membrii procurori, respectă algoritmul constituțional al componenței Consiliului Superior al Magistraturii, pe de o parte, iar, pe de altă parte, raportul numeric judecători/procurori la nivel național.

(iii) Motivul privind competența SIIJ după calitatea persoanei este nesustenabil întrucât acest aspect a fost tranșat în mod definitiv de Curtea Constituțională prin Deciziile nr. 33/2018 și nr. 547/2020.

Astfel, Curtea a statuat că, în ceea ce privește competența după calitatea persoanei sau personală (*ratione personae*), „aceasta este determinată de o anumită calitate a subiectului activ al infracțiunii și reprezintă o derogare de la competența materială obișnuită. Competența personală este determinată de calitatea pe care o are făptuitorul în momentul săvârșirii infracțiunii sau în momentul începerii judecății” (par. 136 din Decizia nr. 33/2018).

Curtea a mai constatat că însăși legea fundamentală stabilește derogări de la competența materială obișnuită, având în vedere criteriul calității persoanei. Astfel, sunt dispozițiile constituționale și în cazul deputaților și senatorilor, Președintelui României, judecătorilor de la judecătoria, tribunale, curți de apel și Curtea Militară de Apel, procurorilor de la parchetele care funcționează pe lângă aceste instanțe, avocaților, notarilor publici, executorilor judecătorești, controlorilor financiari ai Curții de Conturi, precum și auditorilor publici externi, șefilor cultelor religioase organizate în condițiile legii și celorlalți membri ai înaltului cler, care au cel puțin rangul de arhieru sau echivalent al acestuia, magistraților-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, membrilor Curții de Conturi, președintelui Consiliului Legislativ, Avocatului Poporului, adjuncților Avocatului Poporului și chestorilor,

precum și în cazul membrilor din România în Parlamentul European, membrilor Guvernului, judecătorilor Curții Constituționale, membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorilor de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (**par. 137-139 din Decizia nr. 33/2018**).

De altfel, stabilirea unor reguli speciale de competență cu privire la o anumită categorie de persoane nu reprezintă un element de noutate în actualul cadru normativ procesual penal. Astfel, Codul de procedură penală stabilește competența tribunalului militar, care judecă în primă instanță toate infracțiunile comise de militari până la gradul de colonel inclusiv, și a curții militare de apel, care judecă în primă instanță anumite infracțiuni comise de militari, cele comise de judecătorii tribunalelor militare și de procurorii militari de la parchetele militare care funcționează pe lângă aceste instanțe, precum și cele săvârșite de generali, mareșali și amirali.

Cu privire la normele speciale de competență personală, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 273 din 26 iunie 2003, Decizia nr. 1.363 din 27 octombrie 2009, Decizia nr. 909 din 1 noiembrie 2012, Decizia nr. 599 din 21 octombrie 2014, Decizia nr. 19 din 19 ianuarie 2016.

(iv) **Motivul privind existența unei imunități de jurisdicție penală de facto a procurorilor din cadrul SIIJ** nu poate fi reținut drept argument pentru desființarea acestei structuri de parchet, nicio prevedere legală în vigoare neinstituind vreo derogare de la regimul răspunderii juridice penale a procurorilor din cadrul SIIJ. De altfel, acest argument nu a fost niciodată invocat în privința potențialelor fapte săvârșite de procurorii DNA și DIICOT cărora ar fi putut să li se aplice același raționament.

(v) **Motivul vizând modul de reglementare și funcționare a SIIJ raportat la noțiunea de procuror ierarhic superior** este, de asemenea, neîntemeiat față de împrejurarea că, urmare Deciziei Curții Constituționale nr. 547/2020, efectele juridice ale normei care viza sintagma “procuror ierarhic superior” au încetat la 45 de zile de la publicarea acestei decizii, conform art. 31 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

(vi) **Motivul vizând obligativitatea conformării reglementărilor naționale de constituire a Secției cu cerințele europene** este nefondat întrucât în Expunerea de motive a proiectului de lege de desființare SIIJ inițiatorul nu a relevat niciun act european cu caracter obligatoriu care să susțină acest demers. În același sens, s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin **Decizia nr. 547/2020, par. 58**.

În plus, trimiterea din cuprinsul Expunerii de motive la “deciziile viitoare care vor fi pronunțate de CJUE în cauzele pendinte” este nepermisă în contextul în care respectivele decizii nu au fost încă adoptate, conduita inițiatorului proiectului de lege reprezentând, astfel, o formă de presiune evidentă asupra judecătorilor europeni chemați să se pronunțate asupra litigiilor aflate pe rolul CJUE.

3. Un argument suplimentar în constituie principiul cooperării loiale, în privința căruia Curtea Constituțională a statuat că rolul de a contribui la configurarea principiului colaborării loiale și al respectului reciproc îl au, în principal, instituțiile puse în situația de a coopera. Aceștia le revine sarcina de a contura posibilele forme pe care le poate adopta o conduită loială. Acolo unde legea tace, autoritățile publice trebuie să identifice și să stabilească, cu bună-

credință, acele forme de colaborare care valorizează ordinea normativă constituțională. **(Decizia nr. 611/3.11.2017).**

În acest sens, se observă că prezentul proiect de lege privind desființarea SIIJ este similar în conținut cu proiectele anterioare, unele dintre ele primind deja aviz negativ din partea CSM pentru ca, ulterior, toate să fie respinse definitiv de legiuitor.

Aplicând *in extenso* principiul cooperării loiale, întrucât Plenul CSM avizează propuneri de texte, iar nu proceduri, inițiatorul ar trebui să se abțină de la reiterarea unor propuneri identice în conținutul lor normativ, promovate cu scopul evident de a pune presiune pe instituția de rang constituțional a Consiliului Superior al Magistraturii, de a reevalua periodic problematica existenței SIIJ în acord cu diferitele sale angajamente de ordin politic.

Toate aceste aspecte conduc la concluzia unei conduite abuzive din partea inițiatorului, care, de altfel, a și solicitat public CSM să-și reevalueze avizele date anterior pe această temă.

Față de argumentele mai sus expuse, potrivit rolului CSM de garant constituțional al independenței justiției și având în vedere calitatea subsemnatelor de membri aleși, am redactat prezentele motive în completarea avizului negativ față de proiectul de lege privind desființarea Secției pentru Investigarea Infraacțiunilor din Justiție.

JUDECĂTOR GABRIELA BALTAG

JUDECĂTOR EVELINA OPRINA

